

Oslo kommune
Oslo Havn KF

Intern avfallsplan

10 2013

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	SAMMENDRAG	3
2	INNLEDNING	4
2.1	FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE	4
2.2	MÅL	4
3	LOVER OG RAMMEBETINGELSER	5
3.1	NASJONALE FØRINGER	5
3.2	KOMMUNALE FØRINGER	5
3.3	GJELDENE LOVER OG FORSKRIFTER	5
3.4	BRANSJEAVTALER	7
4	AVFALLSTYPER FRA HAV SIN DRIFT	9
4.1	RENHOLD AV GATEGRUNN OG OFFENTLIG ROM	9
4.2	KJØRETØY/BÅTER/UTSTYR	9
4.3	BYGGTEKNISK OG MASKINTEKNISK VEDLIKEHOLD	9
4.4	BYGGE- OG RIVEAVFALL	9
4.5	UTGRAVDE MASSER	9
4.6	KONTORVIRKSOMHETEN	10
5	HÅNDTERINGSLØSNINGER FOR AVFALL FRA HAV SIN DRIFT	11
5.1	RESTAVFALL	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
5.2	PAPIR/PAPP	11
5.3	FARLIG AVFALL	11
5.4	GATEOPPSOP OG AVFALL FRA FEIING OG RYDDING	12
5.5	BYGG- OG ANLEGGSAVFALL	12
5.6	BLANDET AVFALL	12
5.7	RENE MASSER	13
5.8	SEDIMENTER	13
5.9	SNØ	13
5.10	PARKAVFALL	13
5.11	MATAVFALL	FE
	IL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.	
5.12	PLAST	13
6	ADMINISTRATIVE OG ORGANISATORISKE FORHOLD	13
6.1	RAPPORTERING	14
6.2	KRAV TIL RENOVATØRENE	14
6.3	HAVS KVALITETSSIKRING	15
7	LITTERATURLISTE	15

1 Sammendrag

Formålet med en intern avfallsplan er å strukturere Oslo Havns avfallsarbeid og sørge for at avfall håndteres i overensstemmelse med de gjeldende nasjonale og kommunale føringer.

Retningslinjer for avfallshåndteringen som målsetninger og lovverk, gis fra Storting og kommunale myndigheter, samt internasjonalt ved EU-direktiver. Denne planen bygger på disse føringene. Oslo Havn ønsker i tillegg å gå utover de lovpålagte kravene og vil se på mulighetene til å øke sorteringsgraden.

Oslo Havn har satt seg følgende overordnede mål for miljø: ”Oslo Havn KF skal produsere mindre avfall og sortere mer”.

Oslo Havn KFs aktiviteter er mangfoldige og varierer i henhold til pågående prosjekter. Oslo Havn KF sine aktiviteter foregår både på land og på vann, men denne avfallsplanen omhandler kun de landbaserte aktivitetene. Grovt sett kan Oslo Havns avfall deles inn i husholdningsavfall, næringsavfall og farlig avfall. De varierte avfallstypene stiller ulike krav til deponeringsmetode. Oslo Havn har flere miljøstasjoner for kildesortering og egen avfallsstasjon på Kongshavn for mellomlagring av spesialavfall og andre typer avfall.

Alle enheter forplikter seg til å følge mål og strategier som er nedfelt i den til enhver tid gjeldende avfallsplan. Avdelingsleder har ansvar for at avfallshåndteringen i sin avdeling gjennomføres i henhold til avfallsplanen. Distriktssjef har ansvar for avfallshåndteringen innenfor sitt distrikt.

Renholdsseksjonen har ansvar for planlegging og prosjekter vedrørende avfallsspørsmål. Miljøseksjonen har ansvar for avfallsreducerende tiltak. Miljøseksjonen har også ansvar for revisjon av den interne avfallsplanen og å holde oversikt over avfallsmengder, typer og avfallsstrømmer. Miljøseksjonen jobber med å oppgradere EOS loggen slik at vi hvert år kan anskaffe oversikter over avfallsmengder, typer og avfallsstrømmer. Dette skal inngå i miljøregnskapet for Oslo Havn, og være grunnlag for å vurdere eventuelle endringsbehov i forhold til fjoråret.

Teknisk avdeling har ansvar for håndtering og oppfølging av bygge- og riveavfallet, samt drift av spesialavfallsmottaket. Dette innebærer også registrering av mengder og håndteringsmåter. Driftsleder for verkstedet har ansvar for drift av spesialavfallsstasjonen på Sjursøya. Dette innebærer drift innenfor lover og forskrifter, anskaffelse av egnet utstyr og nødvendig opplæring av driftspersonell.

2 Innledning

Oslo Havn KF sin virksomhet foregår både på land og til sjøs, hovedsakelig innen havnedistriktsgrensene. Rammebetingelser for landbaserte virksomheter er lagt til grunn for den interne avfallsplanen og omhandler dermed ikke skipsavfall. Det er de internasjonale, nasjonale og kommunale målsettinger som har lagt føringer for hvilke mål og prioriteringer som skal legges til grunn. Oslo Havn KF har et ansvar for å følge opp og arbeide for oppnåelse av disse målene.

I juni 2006 ble ny avfallsplan for Oslo kommune for perioden 2006-2009 vedtatt i bystyret. Avfallsplanen fastsetter avfallspolitiske mål og strategier for avfallshåndteringen i Oslo. Planen bygger på nasjonale mål, strategier og prinsipper. Bystyrets vedtak om at Oslo kommune skal ha et kretsløpsbasert avfallssystem har vært førende for utarbeidelsen av kommunens avfallsplan. I påvente av en ny avfallsplan for Oslo kommune er avfallsplanen for 2006-2009 lagt til grunn for denne avfallsplanen.

2.1 Formål og virkeområde

Formålet med en intern avfallsplan er å sørge for at avfallet håndteres innenfor gjeldende lover og retningslinjer. Videre å sikre etablering og drift av tilfredsstillende håndtering og mottaksordninger for avfall. Denne avfallsplanen erstatter den foregående avfallsplanen. Den interne avfallsplanen revideres ved endring i rammebetingelser, og på bakgrunn av innspill og praktiske behov for endringer.

2.2 Mål

I overensstemmelse med nasjonale og kommunale retningslinjer for avfallshåndtering har HAV satt seg følgende overordnet miljømål på avfall:

”Oslo Havn KF skal produsere mindre avfall og sortere mer”.

3 Lover og rammebetingelser

Retningslinjer for avfallshåndteringen som målsetninger og annet, gis både fra Storting, kommunale myndigheter og internasjonalt ved EU-direktiver. Oslo Havn KF sin egen virksomhet er i praksis landbasert, og det er derfor rammer for landbasert virksomhet som er overveiende aktuell for en intern avfallsplan. Eksterne rammer HAV må forholde seg til gjennomgåås videre i dette kapitlet.

3.1 Nasjonale føringer

Miljøverndepartementet har i Stortingsmelding nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand* fastsatt nasjonale resultatmål for avfall og gjenvinning som er førende for avfallsfeltet i Norge.

Nasjonale resultatmål:

1. Utviklingen i generert mengde avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten.
2. Det tas sikte på at mengden avfall til gjenvinning skal være om lag 75 prosent i 2010 med en videre opptrapping til 80 prosent, basert på at mengden avfall til gjenvinning skal økes i tråd med hva som er et samfunnsøkonomisk og miljømessig fornuftig nivå.
3. Farlig avfall skal tas forsvarlig hånd om, og enten gå til gjenvinning eller være sikret tilstrekkelig nasjonal behandlingsskapasitet.
4. Genereringen av ulike typer farlig avfall skal reduseres innen 2020 sammenlignet med 2005-nivå.

3.2 Kommunale føringer

3.2.1 Oslo kommunes avfallsplan

Avfallsplan for Oslo kommune 2006-2009 ble behandlet av bystyret juni 2006 (byråds sak 45/6). Avfallsplanen er i henhold til bystyremelding 1/2003: "Strategi for bærekraftig utvikling, Miljø og bærekraftstatus 2002, Byøkologisk program 2011-2026". Øvrige føringer for avfallsplanen er lagt i Fylkesdelplan for avfallshåndtering i Oslo og Akershus 2001-2014 og Stortingsmelding nr 25 (2002-2003) "Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand".

Oslo kommunes hovedmål er å ha et kretsløpsbasert avfallssystem hvor man blant annet ønsker å øke materialgjenvinningsgraden. Innføring av kildesortering av plastemballasje og matavfall i Oslo er et viktig tiltak for å oppnå dette. Avfallshierarkiet skal gjelde ved alle vurderinger av avfallsløsninger, dvs. at følgende prioriteringsrekkefølge gjelder:

- Reduksjon av avfallsmengden
- Ombruk
- Materialgjenvinning
- Forbrenning med energiutnyttelse
- Deponi

3.3 Gjeldende lover og forskrifter

3.3.1 Forurensningsloven

Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981, forurensningsloven, med endringer senest av 14. juni 2013, er en viktig premissgiver for avfallshåndtering. Loven pålegger alle kommuner å utarbeide avfallsplaner som skal angi mål og strategier for all aktivitet i kommunen. Dette vil si kommunens eget avfall, avfall fra innbyggerne, avfall som

Oslo Havn KF

behandles gjennom det kommunale renovasjonssystemet, men også avfall som oppstår i det private og som håndteres av private renovasjonsfirmaer.

Forurensningsloven § 27 deler opp avfallet i tre kategorier, hvorav HAV genererer alle.

Husholdningsavfall som regnes som avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende. Kommunen skal sørge for innsamling av denne avfallskategorien.

Næringsavfall er avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner. For HAV sitt vedkommende, vil dette særlig være avfall fra bygge- eller rivningsaktiviteter. Oslo kommune har vedtatt en egen forskrift om styring av næringsavfall. Begrepet produksjonsavfall er fra 01.07.04 erstattet med næringsavfall.

Spesialavfall regnes avfall som ikke hensiktsmessig kan behandles sammen med annet husholdningsavfall eller næringsavfall på grunn av sin størrelse eller fordi det kan medføre alvorlig forurensning eller fare for skade på mennesker og dyr. I HAV oppstår denne typen avfall både i verksteddrift, i maskinparken, samt inne i administrasjonen ved blant annet kontormaskinene.

3.3.2 Aktuelle forskrifter

Flere forskrifter er styrende for avfallshåndteringen og de fleste er hjemlet i forurensningsloven. De som er mest aktuelle for HAV sin avfallshåndtering er listet opp her. Listen er ikke uttømmende og andre forskrifter kan også få betydning for HAV sin virksomhet. Liste over forskrifter finnes også under lover og regler

Statlige forskrifter:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) av 1. juni 2004 (trådte i kraft 1. juli 2004). Ulike enkeltstående forskrifter på forurensningssiden er samlet i denne forskriften. Forurensningsforskriften har bestemmelser om bl.a.
 - tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker (kapittel 1)
 - opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider (kapittel 2)
 - støykartlegging, handlingsplaner og tiltaksgrenser for eksisterende virksomhet (kapittel 5)
 - lokal luftkvalitet (kapittel 7)
 - svovelinnhold i fyringsolje (kapittel 8)
 - krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann (kapittel 15)
 - levering og mottak av avfall og lasterester fra skip (kapittel 20)
 - forbud mot forbrenning til sjøs (kapittel 21)
 - mudring og dumping i sjø og vassdrag (kapittel 22)
 - hindring av forurensning ved kloakkutslipp fra skip (kapittel 23)
 - behandling av tillatelser etter forurensningsloven (kapittel 36)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 1. juni 2004 (trådte i kraft 1. juli 2004). Mange tidligere enkeltstående forskrifter som omhandlet avfallsfeltet er samlet i denne forskriften som har bestemmelser om:
 - kasserte elektriske og elektroniske produkter (kapittel 1)
 - kasserte batterier (kapittel 3)
 - kasserte kjøretøy (kapittel 4)
 - innsamling og gjenvinning av kasserte dekk (kapittel 5)
 - retursystemer for emballasje til drikkevarer (kapittel 6)

Oslo Havn KF

- refusjon av avgift på trikloreten (TRI) (kapittel 7)
 - deponering av avfall (kapittel 9)
 - forbrenning av avfall (kapittel 10)
 - farlig avfall (kapittel 11)
 - gebyr for deklarerer av farlig avfall (kapittel 12)
 - grensekryssende transport av avfall (kapittel 13)
 - felles bestemmelser om tilsyn, klage, straff mv. (kapittel 18)
- **Forbud mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall**
I henhold til avfallsforskriftens kapittel 9 om deponering av avfall, må papiravfall, treavfall, våtorganisk avfall, tekstilavfall og organisk slam må behandles på andre måter enn ved deponering.
 - **Internkontrollforskriften.** Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6. desember 1996.

Kommunale forskrifter med hjemmel i forurensningsloven

- **Kommunal forskrift om styring av næringsavfall** vedtatt av Oslo bystyre 30. november 1994 med sist endringer fra 1. juli 2004. Formålet med forskriften er å sikre en miljømessig og samfunnsøkonomisk riktig behandling av produksjonsavfall ved å stimulere til avfallsreduksjon, økt gjenbruk og gjenvinning, slik at restavfallets disponering medfører minst mulig skade og ulempe. Oslo kommune har inntil videre opprettholdt sin forskrift om styring av næringsavfall under betegnelsen ”Forskrift om styring av produksjonsavfall”. Forskriften omfatter næringsavfall som skal leveres til godkjent mottaksanlegg og berører ikke næringsavfall som går til gjenbruk eller direkte materialgjenvinning. I henhold til forskriften er transporttillatelse ikke nødvendig dersom HAV selv ønsker å stå for fjerning av næringsavfall til avfallsanlegg eller annet godkjent mottak.
- **Renovasjonsforskrifter** for Oslo kommune, trådte i kraft 1. oktober 1984, . Forskriften gjelder for husholdningsavfall (forbruksavfall) som i forskriften er definert som vanlig avfall fra husholdninger, fritidsbebyggelse, mindre butikker og kontorer, samt avfall av tilsvarende art og mengde fra skip og båter i havneområdene og fra annen virksomhet. Forskriften regulerer oppbevaring, innsamling og transport av husholdningsavfall innenfor kommunens grenser.

3.4 Bransjeavtaler

Gjennom Stortingsmelding nr 44 (1991-92) er næringslivet gitt et større ansvar for å nå de nasjonale målsettingene på avfallsområdet. Som et resultat av dette er det nå kommet en rekke frivillige avtaler mellom næringslivet og myndighetene (Miljøverndepartementet). I avtalene forpliktet næringslivet seg til å nå minimumsmål for innsamling og gjenvinning av forskjellige avfallsfraksjoner. Det er etablert egne selskaper, såkalte materialselskaper, og innsamlingssystemer for gjennomføring av forpliktelsene i avtalene for de ulike materialtypene. Det finnes returordninger for følgende avfallsfraksjoner:

Bilvrak, fullt produsentansvar gjelder for innsamling og gjenvinning av kassert kjøretøy. Bilvrakordningen handler om å ta vare på ressursene og å ta hånd om farlige stoffer på en god måte.

Dekk, forbrukeren har rett til å levere kassert dekk gratis hos dekkforhandlerne. Selskapet Norsk Dekkretur AS har påtatt seg å samle inn, mellomlagre og behandle kasserte dekk.

Oslo Havn KF

Elektrisk og elektronisk avfall inneholder helse- og miljøfarlige stoffer derfor er det viktig at de samles inn og behandles av et godkjent returselskap.

Emballasje står for en betydelig del av husholdningsavfallet. Emballasjen til drikkevarer er regulert gjennom avgifter. De andre sortene av emballasje er regulert gjennom frivillige avtaler mellom Miljødepartementet og næringslivet.

Spillolje, siden 1994 gjelder refusjonsordningen som innebærer at det betales en avgift ved kjøp av bestemte smøroljer. Spillolje fra større skip i utenriksfart er unntatt.

Utover nevnte avfallsfraksjoner er det opprettet returordninger i Norge (per 01.03.05) for:

- Batterier
- Bølgepapp
- PCB-holdige isolerglassvinduer
- metall- og plastspann
- kuldemedier (kuldeanlegg, kjøleskap, frysedisker osv.).

Sannsynligvis vil det komme fremtidige produsentansvarsordninger for næringslivet også for avfallsfraksjoner som: mat (våtorganisk), møbler, tekstiler, plastbåter, asfalt, tønner og fat (plast-metall).

4 Avfallstyper fra HAV sin drift

4.1 Renhold av gategrunn og offentlig rom

HAV står per i dag for tømning av omtrent 65 avfallskurver/stativer som er satt ut for publikum, samt to grillkasser. HAV har leddmaskiner med oppsamlet kasser som brukes hver dag i sommer halvt år. Disse feier vanlig gatestøv, søppel etc. Ved store mengder oppsop samles dette opp i skuffe. I hele sommerhalvåret er det også feiing, søppelplukking og spyling av de mest benyttede publikumsområdene langs kaiene.

Miljøbåten ”Pelikan” har hver dag opptil flere runder i havnebassenget for å plukke avfall som flyter i sjøen i havnedistriktet. I forbindelse med havneutbyggingen i 2006 ble det ved hjelp av Pelikan hentet cirka 80 tonn søppel i indre havnebasseng.

4.2 Kjøretøy/båter/utstyr

HAV har en egen bilpark som består av et 20-talls kjøretøy. En del vedlikehold og service utføres av HAV på sentralgarasjen som ligger i Bjørvika. Avfall herfra er særlig spillolje, batterier og bildekk. I tillegg har vi flere kraner, men disse gir bare mindre mengder avfall som smøreolje og lignende. Ved eventuell skrotning av kraner oppstår store mengder jern- og metallavfall.

HAV eier fartøyer som benyttes til oppsynsarbeid, befaring, inspeksjoner, utrykninger, beredskapsarbeid og daglig opprydding i havnebassenget. Fra båtdriften oppstår det mindre mengder farlig avfall som spillolje, maling og lakk.

4.3 Byggeteknisk og maskinteknisk vedlikehold

Seksjon for byggeteknisk vedlikehold i HAV utfører vedlikehold på bygninger og kaianlegg. Dette er maling, snekkerarbeid, oppsetting/ombygging av kaianlegg, samt annet vedlikeholdsarbeid.

Foruten drifting av kranene driver seksjon for maskinteknisk vedlikehold i HAV også et lager for nødvendig utstyr til vedlikeholdsarbeid. Dette er utstyr som benyttes av elektrikerne og mekanikerne. Her oppstår det mye emballasjeavfall, oljeholdig farlig avfall og skrotavfall.

Virksomheten på HAVs verksted er i hovedsak vedlikehold og noe nybygging. Dette gjelder vedlikehold av maskiner og utstyr, samt at en del konstruksjoner. Avfall herfra kan være olje, løsemidler, maling, lakk, metaller, trevirke m.m.

4.4 Bygge- og rivningsavfall

På kaiområdene står det flere bygninger etter tidligere tiders aktiviteter. Flere av disse vil bli revet da de ikke lenger fyller noen funksjon eller fordi det er større behov for andre aktiviteter på arealene. Dette gir selvfølgelig rivningsavfall. Ved eventuell nybygging, ombygging eller rehabilitering vil det bli produsert bygningsavfall. Mengdene av disse avfallstypene vil variere fra år til år etter aktivitetsnivå og pågående prosjekter.

4.5 Utgravde masser

I forbindelse med vedlikeholdsarbeid blir det foretatt gravearbeid og utskiftninger av masse. Dette kan være som følge av reparasjoner og/eller utskiftninger av kummer, sluk, ledningsgrøfter (vann, overvann, kabler), utskifting av masse i forbindelse med omlegging av

Oslo Havn KF

jernbanespor og i forbindelse med arealarbeider og asfaltering. Tidligere tiders virksomhet kan ha medført forurensninger i grunnen på landsiden. Eventuelle forurensede grunnmasser må håndteres på en miljøforsvarlig måte og leveres til godkjent mottak.

4.6 Kontorvirksomheten

HAV har en stor kontorenhet som produserer vanlig kontoravfall, hovedsakelig papir. I tillegg genereres plast og emballasje. Farlig avfall oppstår også på disse arbeidsplassene, særlig fra forskjellige kontormaskiner, hovedsakelig tonerkassetter fra skrivere. Det er et stort antall lysstoffrør i kontorbygningene, og disse skal også behandles som farlig avfall når de skiftes ut.

Oslo Havn KF har inngått en avtale med organisasjonen FAIR om gjenbruk av datautstyr til skoler i utviklingsland. Dette innebærer at ved utskiftninger av IT utstyr i Oslo Havn, slettes PC-ene for innhold før de sendes til skoler utviklingsland. FAIR driver også opplæring i bruk av IT. Datamaskiner og skjermer inneholder mye miljøgifter og det er viktig at de deponeres riktig. For å unngå at utstyret blir dumpet i utviklingslandene de sendes til, vil FAIR sørge for at tilsvarende mengde utstyr blir sendt tilbake til Norge for forskriftsmessig deponering. Øvrig EE-avfall hentes også av FAIR.

Elektrisk- og elektronisk avfall (EE-avfall) er alt som bruker strøm og batterier, som for eksempel oppladbare batterier, PCer og lysstoffrør. EE-avfall skal behandles som farlig avfall og returneres til gjenbruksstasjonene eller forhandler. På grunn av EE-avfallets giftige innhold er det viktig at disse ikke kastes i det ordinære restavfallet.

Oslo Havn KF sorterer matavfall. Kjøkkenvirksomheten til kantina i skur 38, rester fra kjøpt eller medbrakt lunsj og avfall i forbindelse med fruktordningen som Oslo Havn KF tilbyr, er alle kilder til matavfall.

5 Håndteringsløsninger for avfall fra HAV sin drift

Følgende behandlingsformer er valgt for de forskjellige avfallstypene som produseres i forbindelse med HAVs drift.

5.1 Restavfall

Hver enhet/bygning må ha beholder for restavfall, eventuelt container ved større behov. Renovatør står for frakt av avfallet som forutsettes sendt til forbrenning for energiutnyttelse.

5.2 Papir/papp

De største mengdene med papiravfall oppstår i det administrative arbeidet. Papirinnsamling i skur 38 og i Sydhavna skjer i egne beholdere. Dessuten er hvert kontor utstyrt med en pappeske for innsamling av papir. Hver enhet må ha nødvendig antall beholdere for oppbevaring av både papir og papp. Dette leveres til den enhver tid kontraherte renovatør. Det forutsettes at renovatøren sørger for nødvendig sortering og behandling for gjenvinning, og i henhold til lover og forskrifter.

5.3 Farlig avfall

Farlig avfall som EE-avfall, oljeholdig avfall, lim, lakk m.m. skal leveres til Miljøstasjonen på Sjursøya. Alle brukte tonerkassetter skal samles hos det enkelte brukersted og det er utlevert retur miljøesker (som er beregnet for brukte tonerkassetter) og plassert i Ormsundveien, verkstedet/garasjen på Sjursøya og hos IT i skur 38. Når eskene er fulle, skal det enkelte brukerstedet ringe et avtalt nummer som kommer og henter dette kostnadsfritt for kunde for gjenbruk/miljø-resirkulering.

Rutiner ved levering

Ved levering til Miljøstasjonen på Sjursøya er det meget viktig at avfallet leveres over til ansvarlig person. Det er strengt forbudt å sette avfallet utenfor stasjonen. Ansvarlig for stasjonen skal ved behov ha mulighet til å notere hvem som leverer avfallet. Videre må ansvarlig fylle ut deklarasjonsskjema med opplysninger om hva slags typer farlig avfall som leveres. Dette må derfor oppgis ved overlevering av farlig avfall på fat og kanner. Er dette ukjent (fat er satt igjen på havneområdet el.) skal det informeres om dette. Det er viktig at disse rutinene blir fulgt opp, og at vi alle viser respekt for de ansvarlige for miljøstasjonen.

Under er det listet opp hvilke typer farlig avfall som vil bli lagret på miljøstasjonen:

- EE-avfall (elektrisk og elektronisk avfall)
- Lysstoffrør og sparepærer
- Maling- og lakkrester
- Spillolje
- Oljeholdige rester
- Løsemidler
- Bilbatterier
- Miljøfarlige batterier
- Brukte sprøyter

Nye farlige avfallstyper må meldes inn slik at disse kan oppbevares forsvarlig på Miljøstasjonen.

Oslo Havn KF

Når det gjelder farlig avfall er det behov for opplæring/informasjon til alle ansatte på forskjellig nivå og omfang.

5.4 Gateoppsop og avfall fra feiing og rydding

Alt oppsop fra HAVs feiebler og traktorer, inkludert sluk og sandfang, tømmes i avsatt område på ressursstasjonen på Kongshavn. Avfallet samles i hauger og hentes etter nærmere avtale med renovatør.

Avfall fra avfallskurver og – stativer som er utplassert for publikum tømmes i egne containere, plassert ulike steder i havneområdet.

Sprøyter som blir funnet skal plasseres i egen beholder som hver kaibetjent skal være utstyrt med. Beholder er også plassert i traktorene. Sprøytene må kun berøres med hansker og etter nærmere retningslinjer i arbeidsinstruksene. Fulle sprøytebokser skal leveres til mottaket for farlig avfall på verkstedet.

5.5 Bygg- og rivningsavfall

Ved nybygging, riving av gamle bygg og utgraving av masser må forskriften om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) kapittel 11 om farlig avfall følges, hvor kommunen er myndighet. Ved søknad om bygg- og anleggsvirksomhet må en avfallsplan og miljøsaneringsplan utarbeides og godkjennes før tillatelse gis av Plan- og bygningsetaten (se Kommunal forskrift om styring av produksjonsavfall kapittel 3.1.2). Oslo Havn KF har som målsetning at bygg- og rivningsavfall skal håndteres på høyest mulig nivå, dvs. gjenbruk og gjenvinning prioriteres og til sist energigjenvinning. Ansvar for dette ligger hos teknisk avdeling.

HAV bør ved riveprosesser følge retningslinjer for miljøriktig riving. Det stilles krav til entreprenører HAV inngår kontrakt med at de må etterkomme gjeldende miljøkrav til denne typen av tiltak.

Ved opphogging av gamle asfaltdekker, skal asfalt leveres til godkjent mottak. Eventuelt mellomlagres før videre transport, se under ”blandet avfall”.

5.6 Blandet avfall

På Kongshavn er det opprettet en sorteringsstasjon eller ”ressursstasjon” for oppsamling/mellomlagring av avfallsfraksjoner til passe mengder for videre transportering. Dette gjelder avfall som må behandles utenom restavfallssystemet, eller som kan leveres til gjenvinning. Typer avfall som mottas på resursstasjonen er trevirke, asfalt, jernskrot, dekk og betong. Det er viktig at det leveres kun rene fraksjoner og ikke blandet avfall. Avfallet skal plasseres etter anvisning (skilting). Typer avfall i en slik stasjon er avhengig av at det foreligger store nok mengder til forsvarlig mellomlagring, og vil måtte forandre seg etter aktivitetene i HAV og leveringsmuligheter for avfallstypene.

Ansvar for ettersyn av resursstasjonen er lagt til seksjon for byggteknisk vedlikehold ved teknisk avdeling. De har ansvar for tømning og kontakt med renovatør, vurdere hensiktsmessigheten i inndelingen av avfallstyper, evaluere driften, og ta initiativ til endringer ved behov. Det er viktig at saksbehandlerne på teknisk avdeling også forplikter sine entreprenører når disse tillates å bruke resursstasjonen.

Informasjon om avfallstypene på resursstasjonen må oppdateres og sendes ut til ansatte ved behov.

5.7 Rene masser

Rene masser ses på som en ressurs i HAV. Det oppstår stadig behov for utfyllingsmasser til landinnvinning i et havneområde, der tillatelse kreves fra fylkesmannen eller SFT. Det er viktig at massene er i henhold til krav i retningslinjer for utfylling og er i overensstemmelse med retningslinjene for behandling av bygg- og rivningsavfall.

Vet man på forhånd at det er risiko om oppgraving av forurensede masser, eller at dette oppdages underveis i gravearbeidene, må det tas kontakt med Fylkesmannen for tillatelse å avklare mulig leveringssted av slike masser. Kongshavn er midletidig lagringsplass for de rene massene.

Eksempel på rene naturlige masser er jord, stein, sand, grus og leire. De mest vanlige gjenvinnede materialene er nedknust betong, tegl og asfalt.

5.8 Sedimenter

Ved all mudring skal det foreligge tillatelse fra Fylkesmannen. Det er ikke et stort behov for vedlikeholds mudring i Oslo Havn. Ideelt sett er det ønskelig at masser etter fjerning av sedimenter blir utnyttet som ressurs i nødvendig utfylling eller lignende, men på grunn av høyt innhold av forurensning er gjenbruken begrenset. For forurensede sedimenter vil håndterings- eller deponeringsløsning vil bli valgt i samråd med forurensningsmyndighetene.

5.9 Snø

Det er forbud å dumpe snø i havnebassenget. Ved særskilt behov kan tillatelse søkes til Fylkesmannen.

5.10 Parkavfall

HAV har per i dag lite av parkarealer eller beplantninger. Som et alternativ til en større støyvoll har HAV i samarbeid med kommunen fått etablert en kaipromenade, eplehage og et parkbelte mot fjorden på sørsiden av Ormsundterminalen. Ved Revierkaia ble det tilplantet med trær og busker som en del av istandsettingen av området (p-plassen). Terminalavdelingen ved renholdseksjonen er ansvarlig for oppfølging av grøntarealene. Det er også inngått avtale med friluftsetaten i kommunen for vedlikehold og skjøtsel av grøntarealer inne på HAV sitt område.

5.11 Matavfall

I Skur 38 sorteres matavfall i kantina. Alle matrester som går i matavfall blir biobrensel til busser i Oslo Kommune.

5.12 Plast

Plast sorteres ikke i Oslo Havn KF for tiden, og dette ønsker vi å gjøre mer innsats for. I henhold til Miljøverndepartementets ny [avfallsstrategi](#) (2013-08-05), stilles økte krav til materialgjenvinning av plast (særlig plastemballasje). Miljøseksjon har ansvar for å få løsningen på plass i Skur 38 i løpet av 2014, i samarbeid med Renhold og Innkjøp.

6 Administrative og organisatoriske forhold

Alle enheter forplikter seg til å følge mål og strategier som er nedfelt i den til enhver tid gjeldende avfallsplan. Alle ansatte må ta ansvar for at avfallet generert i HAV håndteres på en miljømessig forsvarlig måte. Avdelingsleder har ansvar for at avfallshåndteringen i sin avdeling gjennomføres iht. avfallsplanen. Distriktssjefen har ansvar for avfallshåndteringen innenfor sitt distrikt.

Miljøseksjonen har ansvaret for å lage miljøregnskap og holde oversikt over avfallsmengder. Videre har miljøseksjonen ansvar for premissgiving og planlegging av avfallsreducerende tiltak. Miljøseksjonen har også ansvar for revisjon av avfallsplanen ved behov.

Teknisk avdeling ved driftsleder for verkstedet har ansvar for drift av miljøstasjonen på Sjursøya. Dette innebærer drift innenfor lover og forskrifter, så som nødvendige avtaler med renovatør, anskaffelse av egnet utstyr og nødvendig opplæring av driftspersonell. Teknisk avdeling ved byggteknisk vedlikehold og anlegg har ansvar for opprettelse og drift av resursstasjonen på Kongshavn og mellomlagring for rene masser.

6.1 Rapportering

HAV vil hvert år utarbeide oversikter over avfallsmengder, typer og avfallsstrømmer. Dette skal inngå i miljøregnskapet for Oslo Havn, og danne vurderingsgrunnlag for eventuelle endringsbehov. Dataene vil også være tilgjengelige for eventuelle andre myndigheter. Miljøseksjonen har ansvar for denne rapporteringen. Det er viktig å benytte renovatører som kan gi nødvendig rapportering om avfallsmengder, fraksjoner og behandlingsmåter.

Avtale er inngått med Entro som skal samle inn avfallsdata fra renovatørene. Disse dataene presenteres i en avfallsmodul og miljømodul og gir Oslo Havn KF oversikt over mengder og typer avfall.

6.2 Krav til renovatørene

For å kunne følge opp våre forpliktelser når det gjelder å holde oversikt, ønsker vi at renovatørene skal kunne ta på seg følgende oppgaver:

- Ha alle nødvendige tillatelser for å utføre renovasjonsoppgavene
- Ha avtaler med godkjente mottaksanlegg for alle fraksjoner til enhver tid
- Dokumentere mengder og avleveringssted for hver fraksjon og for hvert hentested
- Utarbeide jevnlig rapporter på mengde og avleveringssted for hver avfallsfraksjon

Det er også mulig å stille miljøkrav til renovatøren, eller forespørre hvilke miljøhensyn de tar. Miljøsertifiserte renovatører vil alltid være å foretrekke.

HAV som avfallstransportør

I utgangspunktet vil HAV kjøpe transporttjenester for sitt avfall. Hvis HAV skulle ønske å foreta deler av transporten av næringsavfallet til godkjent avfallsanlegg selv, er dette lovlig. Da gjelder imidlertid samme krav til opplysningsplikt om mengder, avfallstyper, leveringssted m.m. som for renovatører/transportører. Det kan også være hensiktsmessig å få registrering som leverandør for å lette leveransene.

6.3 HAVs kvalitetssikring

Gjennom miljøstandarden NS-EN ISO 14001 arbeider HAV systematisk for kontinuerlig forbedring av sin miljøpåvirkning. I tillegg er HAV gjennom forurensningsloven og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) pålagt å ha oversikt over avfallstyper, mengder og avfallsstrømmer.

7 Litteraturliste

- Fra avfall til ressurs (Avfallsstrategi av Miljøverndepartementet), <http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/pressepenter/pressemeldinger/2013/ny-strategi-fra-avfall-til-ressurs.html?id=733162>
- Avfallsplan for Oslo kommune 2006-2009.
- St. prp. nr. 1 (2006-2007). Kap. 11 Resultatområde 6. Avfall og gjenvinning.
- St.meld. nr. 14 (2006-2007); Sammen for et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere fremtid.
- St.meld. nr. 12 (2001-2002); Rent og rikt hav.
- St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 (Forurensningsloven)
- Forskjellige forskrifter hjemlet i forurensningsloven
- Kommunal forskrift om styring av næringsavfall (2004)
- Retningslinjer for behandling av bygge- og riveavfall